

Isuani savimminissamik piianissamut London Miningip qinnuteqaataa pillugu innuttaasunik tusarniaaneq

- tusarniaanermi ataatsimiisitsinerit sisamaasuni aappaat

Ilisimatusarfik, Nuuk, d. 7. september 2012, nal. 19:00 – 22:00.

Tusarniaanermi ataatsimiisitsinerimut aqutsisut: Hans Peter Poulsen aamma Johannes Kyed, CompetenceKompagniet.

Imaqarniliamik suliarinnittoq: Tikaajaat Kristensen, Competencekompagniet.

19:00 Tikilluaqqusineq

Unnummut pisussanik nassuiaassineq, paasissutissiineq, ilisaritinneq.

19:05 Ataatsimiinneq kingullermit

Isumat, apeqqutit, ernumassutit, siunnersuutillu akineqarneri

19:20 Inuiaqatigiinnut tunngasut saqqummiunneqarneri

Grontmij v/Rikke Carlsen

19:40 Eqimattakkaarluni sulineq

Saqqummiunneqartoq pillugu oqallinneq – Suliassaq: pingaarnersiukkat pingasut saqqummiukkusutat ujartorneri

20:25 Unillatsiarneq

20:40 Ataatsimiinneq nangillugu

Eqimattakkaarluni sulinermit apeqqutissaqarpisi?

20:45 Eqimattakkaat saqqummiussinerat/Oqallinneq

Eqimattakkaanit pingaarneriukkanik saqqummiussineq

21:55 Naggasiineq

Ataatsimiinnissap tulliaata nalunaarutiginera

22:00 Ataatsimiinneq naavoq

Inuit peqataasut 110 missaaniipput.

Ataatsimiinneq aallartinniarnera ajornakusoorpoq nutserinermut atortorissaarutit ajoquteqarneri pissutigalugit. Aaqqiiniarnerup iluani tikilluaqqusineq aammalu unnummut susoqarnissaanik nassuiaassinerit kalaallisut qallunaatullu ingerlanneqarput.

Tamanna pereermat 20 minutsit missaanik kinguaattuutallareernerup kingorna kingullermik ataatsimiisitsinermeersut apeqqutit akineqarput. Tamanna aamma 20 minutsit sinnerlugit ingerlanneqarluni.

Nutserinermut atortut iluarsipput taamaasillunilu SIA pillugu saqqummiussineq nutserneqarsinnaalluni ingerlanneqarpoq.

Naammassimmat unikkallartoqarpoq. Ataatsimiinneq nanginneqarmat eqimattakkaarluni sulineq ingerlanneqarpoq. Tamatuma kingorna eqimattakkaat saqqummiussipput, taakkullu ataatungaani atuarneqarsinnaallutik.

Ataatsimiinneq naammassivoq nal. 2205.

Tikilluaqquisut saqqummiisullu saqqummiussa at allaganngorlugit saniatigut pineqarsinnaajumaarput.

Apeqqutit siullermeertumik innuttaasunik ataatsimiititsinermeersut akineqartut

Eqimattat 1:

1. Pisortaqarfik qinnuteqaammik suliarinninnermini naammattunik piginnaasalinnik sulisoqarnerluni, atorfilittanut politikerinullu paasisitsinnaasunik, ilumut piiaanissaq qanoq sunnuteqarumaarnersoq. Siunnersuinissamummi piffissarititaq sivilisunngilaq.

Akissut AIP:

Aap – pisortat oqartussaasullu allat suleqatigalugit. Najoqqutassat attuumassuteqartut missingiutinit tiguneqartuneersut suleqatinut avataaneersunut ingerlateqqinneqarput, ilaatigut Pinngortitaleriffimmut aamma DCE-mut (siusinnerusukku DMU). Suliaqarneq taanna qinnuteqaatip Naalakkersuisunut akuerineqartussanngorlugu saqqummiunneqarsinnaalernissaata tungaanut ingerlannassaaq. Peqatigisaanik erseqqissaatigineqassaaq ingerlatassat ataasiakkaat tamatuma kingorna aallartinneqartussat taamatuttaaq immikkut akuersissuteqarfigineqarnissaat piomasagaataammat.

2. Erngup nukinganik atuinnginnissassinik aalajangernissinni, ukiut qassit atuinissamut naatsorsuinermit toqqammavimusimappat? Assartuinissamut periarfissaq toqqarsimasarsi kisimi periarfissaava – periarfissat allat misissorneqarsimappat? Allani periarfissanik ujartuilluta apeqquteqarsinnaatitaavugut – apeqqutinik saqqummiussinissamut piffissaqarfappa?

Akissut London Mining:

*Maannamut nunngarutip tikkineqarsinnaasup pitsaassusaa piiaviup ilusaanut sanilliullugu ukiuni qulini atorineqarsinnaavoq. Naatsorsuutigaarput qillerineq nutaaq ataaseq ingerlanneqareerpat, nunngarutip piiarneqarsinnaasup annertussusaa qaffassinnaasoq ukiuni 15-*ini ingerlatsisinnaanngorluta, taamaattumik maannamut nalilersuinerit tunngaveqarput ukiuni qulini piiaanissamut ukiunilu 15-*ini ingerlatsinissamut naatsorsuut assersuutaalluni.***

*Maluginiarneqassaaq aningaasaqarnikkut nalilersuineq piiavimmik pilersaarummut tuniniaavissanut misissuinerit aallaaveqarmat (RMG Sverige-mit suliarineqartoq). Maannamut tuniniaavissanik siulittuinerit suliffeqarfimmit pineqartumit nalilersorneqarput, nalilersuinerallu 2030 kisiat angullugu suliaapput. Taamaattoqarneratigut aningaasaqarnikkut nalilersuinerit ukiuni 15-*ini siumut kisimik immaqaluunniit sivikinnerusumik nalilersuinerupput. Apeqqutaalluni ukioq sorleq sanaartortitsineq naammassineqarsinnaassanersoq.**

Ingerlatsisinnaassusermik akilersinnaassusermillu misissuinermit periuseq nalinginnaavoq periarfissat tamarmik misissorneqartarnerat, ilusissaata tunngavissaa pitsaanerpaaffissaanut inissinniarlugu. Tunisassiap assartorneqarnissaanut periusissaq pineqartuni pingaarnerit ilagilluinnarpaat. Sanaartornermit sulisuvut misilittagartuut periarfissanik assigiinngitsunik assartueriaatsinik tunisassiamut imerpallarsarneqarsimasumut toqqaanikuupput, ilanngullugit assartuutersuit usisaatillit qimuttuitsullu aqquataat. Inerniliineq avatangiisinut

sunniutissaneertinneqarpoq, issittumi ingerlatsinermut apeqqutinit, sanaartornissamit, aningaasaqarneq, ingerlatsinermi isumannaatsuuneq il.il. pipeline tulluarnarpaatut toqqagaavoq, ingerlatsinermut oqilisaasussatut, avatangiisimut sunniutimigut annikinnerpaasusaanermigut isumannaanarpaatullu avatangiisinut illersuiniarnermi ingerlatsinermilu.

3. Qaqugukkut avataaniit sulisussanik aallernissaq periarfissaalissava, kiallu tamanna aaliangissavaa qaqugukkut pissanersoq? Aatsitassarsiorfissami sulinermi akissarsiasat qanoq aaliangiiffigineqarpat, taamaaginnassappat? Taamaanniarpas kalaallinik sulisoqarnissaq imminut akilersinnaanaviannigilaq.

Akissut AIP:

Ukioq manna ukiaanerani Inatsisartut ataatsimiinneranni suliassanut angisoorsuarnut tunngatillugu ataatsimoortitaq saqqummiunneqassaaq. Ataatsimoortitap taassuma ilaa tassaavoq suliassani angisoorsuarni illuliortiternernik sanaartornernillu suliaqarnerit pillugit Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuut. Pissutsinut taakkununga Inatsisartut killiliussassanik aalajangersaasussaapput.

Eqimattat 2:

4. Pisortaqarfimmut apeqqutigerusutat.

Tusarniaanermut piffissaq annertunerusoq pisariaqartipparput. Aatsitassarsiorfissaq qanoq inuiattut isumaqarfiginerippat tunngaviummik tusarniaaffigineqanngilagut.

Akissut AIP:

Namminersornerup atuutsinneqalerneranut atatillugu aalajangiisoqarpoq aatsitassanut suliassaarfik suliassaarfiit siulliit ilaattut akisussaaffigineqalissasoq, tamannalu 2010-imi 1. januar aallarnerfigalugu atuutilerpoq. Taamaattumik maannakkut Kalaallit Nunaat kisimiilluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmik aqutsisuuvoq taamaalillunilu suliassaq akuersissuteqarfigineqassanersoq akuersissuteqarfigineqassannginnersorluunniit aalajangiisuusussaalluni. Suliaqarnermi tamanna isumaqarpoq Naalakkersuisuni aamma Inatsisartuni politikkerit aalajangiisussaasut. Ukiorparujussuarni Kalaallit Nunaanni misissuilluni ingerlatanik ingerlatsisoqarpoq, piffissamilu qaninnerusumi taamaallaat 2003-imili aatsitassarsiorfinnik ingerlatsisoqavissimalluni. Kalaallit Nunaata aatsitassarsiorluni ingerlatat qanoq iliorluni annertunerpaamik pissarsiaqarfigissanerai oqallisigineqarnissaa ingerlaavartumik pisariaqartinneqartussaavoq, kisiannili politikikkut isigissagaanni aatsitassanut suliassaarfik, suliassaarfiit siunissami inuiaqatigiinnik atugarissaartunik qulakkeereqataasussat ilaattut ukiorpassuarni isigineqarpoq. Tamanna aatsitassanut suliassaqarfimmi periusissat politikikkut akuerineqartut aqqutigalugit pivoq.

5. Akilinermi Nunavumi pissutsit atulersinnaanerlutik. Nunavumi qinnuteqaatit ilisimasalinnik atuarneqartarput, kingornatigullu inuiaqatigiinnut nassuiaassutigineqartarlutik, ilaatigut qaammatit arlalissuit atorlugit. Uagut inuinnaasugut periarfissaqanngilagut qupperit 8000-it sinnerlugit atuassallugit paasissallugillu.

Akissut AIP:

Inuit ikittuinnaat assersuutigalugu VVM-imut aamma VSB-mut nassuiaatini, ilanngussani taakkununga atasuni aammalu allakkiani tunuliaqutaasuni tekniskiusuni tamani allassimasut tamaasa paasisinnaasarpaat. Pingaarnerusortai nassuiaatini marlunni taakkunani nassuiarneqarput.

Suliassamut ataatsimut VVM-imut nalunaarusiaq, Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi aammalu Kalaallit Nunaanni inatsisini allani malitassat piumasaqaatillu naammassineqarsimanersut misissorniarlugu, oqartussaasunit kiisalu DCE-mit (DMU) aamma Pinngortitaleriffimmit misissorneqartarpoq. VVM-imit teknikkikkut/ilisimatuussutsikkut misissorneqarnera ilisimatuunit DCE-meersunit ingerlanneqartarpoq. Tamanna Nunavut-mi suleriaasiusumit annertunerusumik allaassuteqanngilaq. Suliassap teknikkikkut/ilisimatuussutsikkut misissorneqarneraniit DCE-p oqaaseqaatai tusarniaanermut najoqqutassat ilaattut ilaasarput, taamaattumillu soqutiginnittunit tamanit pissarsiarineqarsinnaallutik. Innuttaasunik ataatsimiititsinerit sisamat taakkuq, taakkunanga manna innuttaasunik ataatsimiititsinerit aappassaralugu, aammattaaq VVM-imut aamma VSB-mut nalunaarusiat imarisaannik paasissutissiinissamik aammalu innuttaasut soqutiginnittullu allat nalunaarusiani sammineqartunut tamanit soqutigineqartunut tunngatillugu apeqquteqarnissaannik oqallinnissaannillu periarfissiinissamik siunertaqarput.

6. Innuttaasuni suli isummersortinneqanngilagut nunatta pigisaanik piiaanissaq qanoq isumaqarfigneripput – nunatta pigisai tunniukkusuppagut?

Akissut AIP:

Aatsitassanut suliassaqarfik ukiorpassuarni oqallisigineqarpoq, politikkerit, kattuffiit soqutigisaqartut, inuussutissarsiortut innuttaasullu peqataaffigisaannik. Politikerit aamma sammisat imaluunniit isummersuutit innuttaasunit imaluunniit kattuffinnit soqutigisaqartunit saqqummiunneqartut aallaavigalugit aatsitassanut suliassaqarfik pillugu akuttunngitsunik oqallittarput. Politikerit ingerlaavartumik aatsitassanut suliassaqarfimmi periusissat akuersissuteqarfigisarpaat, aammalu aatsitassanut suliassaqarfik suliassaqarfiit siunissami inuiaqatigiinnik atugarissaartunik atatitsinissamik ineriartornermillu qulakkeerisussat ilaattut isigineqarpoq. Pisuussutit tunniussorneqanngillat. Aatsitassanut suliassaqarfimmi ineriartortitsinerimi siunertaasoq tamarmi tassaavoq innuttaaqatitsinnut suliffeqanngitsunut suliffissanik, ilinniartitaanermik aamma nalinginnaasumik sulisussat piginnaanngorsarneqarnissaannik, innuttaasut inuuniarnerminni atugaasa pitsanngorsarneqarnissaannik qulakkeerinissaq, Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortunik siuariartortitsinissaq, ineriartortitsinissaq aamma suliassaqartinneqarnissamik periarfissaqarnissaq aammalu soorunalimi inuiaqatigiit akileraarutinik akitsuutinillu qulakkeeriffigineqarnissaat.

7. Piiaa neq ulorianarpa? Avatangiisinut sunniutissaat nalunarput suunersut. Qinnuteqaat sorpassuarniguna imaqarsimagami taamak takitigisoq? Ernumassutissat annertusimassapput quppernerit taamak amerlatigisut atorlugit isummersorfigineqassappata. Qinnuteqaatit allat takkuttussat aamma taamak takitigissappata, tusarniaatitsinerimi piffissaritinneqartoq annikippallaarpoq.

Akissut AIP:

Qinnuteqarnermi najoqqutassani tamaginni siunertaavoq, aarlerinaataasut suut suliassamut attuumassuteqarnerisut paasinarsisinnissaat, aammalu ilaatigut ilanngutinngitsuuisoqarsimappat inuit akerliliissuteqarnissamik periarfissinneqarnissaat. Peqatigisaanik tusarniaanerup ingerlaneranut siunertaasunut ilaavoq aarlerinaataasut suliassamut attuumassuteqartut killilersimaarniarlugit suliniutit suut ingerlanneqassanersut paasinarsisinneqarnissaa. Annikitsut annertuullu nassuiarneqartussaapput, taamaattumik suliassaq matumatut ittoq angisooq imaluunniit suliassaq mikinerusoq Maarmorilimmi aqerlusiorfittut/zinkisiorfittut ittoq pineqarnerisooq apeqqutaatinnagu, allakkiat taamaattut tamatigut annertoorujusuusussaapput.

Eqimattat 3:

Isumaqarpunga unnummut isersimasut atorfilittaannerusut, inuinnarnik ilaqarpallaanngitsugut.

Eqqartukkat assigiinngitsut ilagaat: Pinngortitamut, tutunut immamilu uumasunut sunniutissat. Inuiaqatigiinnut sunniutissat aamma eqqartorpagut, kalaallit kulturiannut qanoq sunniuteqassava? Avataaniit suliarortussarpasuit, qanoq igineqassava assigiinngitsunik sulisunut atugarititaqarneq, aningaasarsiat assigiinngitsuunerisa kingunissai aamma eqqarsaatigisassaapput.

Tunngaviumik apeqqutit pingasut eqqartorpavut. Apeqqut 8 aamma 9 aatsaat ataatsimiinnermi Avatangiisinik samminiffiusussami (innuttaasunik ataatsimiititsinerit pingajuat) akineqassapput.

8. Immikkoortoq 1: Ersarissarneqartariaqarpoq piianeq pinngortitamut qanoq sunniuteqassasoq – pingaartumik aatsitassamik assartuinerup imermik mingutsitamik pilersitsinissaa, erngullu taassuma immamut ingerlatinneqarnermini qanoq sunniuteqarumaarnera.

9: Immikkoortoq 2: Umiarsuit oliamik assartuisussat imartatsinni angalasussaapput. Qanoq piareersimatigivugut assartuummik ikkarlittoqassagaluarpat allatulluunniit ajutoortoqassagaluarpat?

10. Immikkoortoq 3: Oqaluttuarfigineqarnikuuvugut erngup nukinganik nukissiorfiliornissaa akisuallaassasoq. Ilisimatinneqarnerput naapertorlugu erngup nukinganik nukissiorfiliorniarneq milliartip affaanik naleqassaaq, taamaattumik aningaasartuutissat 10 %-iinnarnik qaffassapput. Aningaasartuutissat pineqartut paasiuminaatsipparput.

Akissut London Mining:

Erngup nukinganut aningaasartuutissat pissutsinik assigiinngitsunit sunnerneqassapput, soorlu sumiiffia, nukissamik pilersitsinissamut piumasaqaatit ilusilersorneqarnerat, saputit amerlassusissaat angissusissaanullu piumasaqaatit, saputissat ilusissaat kiisalu sarfat pilersinneqartut aqqutissaanut piumasaqaatit, aqqusinilersornerit il.il. SNC Lavalin ingeniørnit suliffeqarfiat sulisitarput pissutsit qanoq innerisa inissisimmaviisa nalaani immikkut (scoping niveau) misissuisimallutik erngup nukinganik immikkut ilisimasallit atorfeqartitatik aqqutigalugit. Misissuinerit inernerisa takutippaat periarfissat assigiinngitsut pingasut Imarsuaq-mi Taserisuaq-milu pilersinneqarunik nalingat US\$680 million-iniit (miss. 3,7 mia. Dkk)-mit US\$1,5 milliarder (Dkk 8,3 mia.) angullugu taakkunanit nukissaaq pisariaqartinneqartoq 50 % - 75 % kisimi pilersaarummut tunniunneqarsinnaalluni. Taamaattumik nalingata sunniutaa annertoqaaq, sanaartornermit

paasissutissat tunngavigigaanni. Siusinnerusukkut takutinneqartoq soorlu, LM nuannaarluni diesel-imit ingerlatilimmit erngup nukinganik ingerlatilimmut ingerlatsinerup nalaanni pissarsiarineqarsinnaangorpat nuunneqassaaq.

Ilassutitut eqqumaffigisassatut eqqaaneqartut

11. Suliffissat pilersinneqartussat pingaaruteqarput. Ukiut 15-it suliffissaqartitsinissaq naatsorsuutigineqarpoq. Periarfissaanerluni naalakkersuisuni aaliangiinikkut ukiunut 30-inut imaluunniit 60-inut sivitsorneqarnissaa.

Akissut AIP:

Piiaanissamut akuersissut piffissamut ukiunik 30-inik sivissusilimmut tunniunneqartarpoq, ukiut 50-it tikillugit sivitsuinissamik periarfissaqartitsiviusarluni.

12. Piiasoqalissagalarpat nakkutilliisoqarnissaaq qanoq piareersimaffiginiartigineqarpa? Qanoq ilillugu nakkutigissavarput piiakkat qanoq annertutiginersut? Qanoq nakkutiginiarneqarpat? Imartatsinni angalasussat qanoq nakkutigineqassapat?

Akissut AIP:

Piiaanissamut akuersissummik siusinnerusukkut qinnuteqaataasarsimasunut assigusumik periaatsimik pilersitsisoqassaaq, tassani saviminissamik umiarsuarmut usilersornerit/annertussutsit ataasiakkaat nalunaarsorneqartassallutik, ilanngullugit akuissusaa isugutassusaalu, tigusisussanut ataasiakkaanut tamaginnut tunniunneqartut, tassungalu atatillugu tunisinermit akiusut. Periaaseq umiarsuarmik aallarussinermut atatillugu taamatullu umiarsualivimmi usigiaaviusussamut tikinnermut atatillugu umiarsuup usiunik uuttortaanernik imaqassaaq. Arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsoq avataaniit suleqataasoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaqfimmit akuerisaasoq umiarsualivimmi usigiaaffiusussami uuttortaanernik uppersaanernik suliaqartassaaq. Malittarisassat immikkuullarissut § 86 malillugu akuersissuteqarnernik taaneqartartuni takuneqarsinnaassapput.

Piiaanissamut akuersissummik tunniussinermi piumasagaatitut pisinnaatitsissummik pigisaqartup umiarsuup aatsitassarsiorfimmut aatsitassarsiorfimiillu angalanerani imarsiornerup isumannaatsuuneranik nalilersueqqissaarnissaaq isumagisussaavaa. Nalilersueqqissaarneq Søjfartsstyrelsen ilitsersuutit suliarisimasai malillugit suliarineqartussaavoq aammalu nalilersueqqissaarneq Søjfartsstyrelsen akuerineqartussaalluni. Søjfartsstyrelsen isumaqarpat immikkut suliniuteqarnissaaq soorlu uuttortaanerit, imaanut nunap assigi immikkut ittut, umiarsuup aqunneqarneranut ikiortaasussat allat soorlu naaralaartitsivik, usitussutsimut atorineqartumut piumasagaatit sukannernerusut, pisariaqartinneqartut, pisinnaatitsissummik pigisaqartup iliuusissat taakkua inissisimanissaat aammalu imaatigut angalanermut piumasagaatit atugassarititaasullu malinneqarnissaat isumagisussaavaa.

Inuit misissorneqartarnerannut tunngatillugu, tamanna politiinit isumagineqartussaavoq.

13. London Mining-ip pisortaa saqqummiussinermi eqqaavaa Kalaallit Nunaat 32 milliarder kr-inik isertitsissasoq. Ilisimavarput Olivinisorfik pilersinneqarmat oqartoqartoq ukiuni 80-ini isaatitsiviusasoq. Nunarsuarmi tuniniaaviit peqquataatinneqarlutik ukiuni sisamaannarni

ingerlanneqarpoq. London Mining Kalaallit Nunaannut qulakkeerinnissinnaava 32 milliard-inik isertitsinissaanut?

Akissut London Mining:

Aningaasaqarneq pillugu naliliineq pilersaarummut taama annertutigisumut pissutsinik assigiinngitsorpassuarnik toqqammaveqarpoq, soorlu nunngarutip pitsaassusaa annertussusaalu, ingerlatsinermi aningaasartuutit suliareqqiinerlu, assartuinermi aningaasartuutit, akileraartitseriaaseq soorunalumi tuniniaavinni pissutsit il.il. Nunngarut ilisimaneqartoq, suliarineqarnissaannut piumasaqaatit, Kalaallit Nunaanni akileraartitseriaaseq atuuttoq, saviminissap nalinganik tuniniaavinnik misissuinerit kiisalu assartuinermi akit il.il. toqqammavigalugit, naatsorsuutigineqarpoq paaavik ukiuni 15-ini ingerlanneqarsinnaasoq, Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnermut akileraarutigut tapersiissutaa naatsorsuutigineqarpoq 32 milliard Dkk-ussasoq. Pissutsit arlaat allanngussagaluarpat soorunami naatsorsuutit allanngussapput.

14. Projekti taamak annertutigisoq aningaasarpassuarnillu imalik, qanoq ililluni Kalaallit Nunaata London Miningip regnskabii malinnaavigissavai?

Akissut AIP:

Soorunami aatsitassarsiorfik aallartinneqassappat Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi sulisussanik allanik atorfinitsitsinissaq pisariaqartussaavoq. Tamanna soorunami aamma pisussaassaaq. Sulisut amerlanerunissaannik pisariaqartitsinerup nalilersorneqartarnera ingerlaavartumik ingerlanneqartarpoq. Aammalu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akileraartarnermut sulianik aatsitassarsiornermut tunngassuteqartunik isumaginninnissamut ukioq kingulleq sulisut sulisumik ataatsimik ilareerpai.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaata isertitassai qulakkeerniarlugit, naatsorsuutinik misissuinissamut immikkut ilisimasalinnik avataaneersunik sulisitsinissamik periarfissaqarpoq.

15. Umiarsuit saviminissamik assartuisussat Kalaallit Nunaannut ingerlaarnerminni ilimanangilaq imaqaratik angalasassasut. Paaavissamut atortorissaarutissanik nassartinneqartassapput, taamaalilluni Kalaallit Nunaat tassuunatigut pilersuineri paaavimmut iluaquserneqarnavianngilaq.

Akissut London Mining:

ISUA-pileraarut Kalaallit Nunaannut annertuumik aningaasatigut sutigut tamatigut iluaquseerujussuassaaq. Tamanna VSB-kkut takutinneqarpoq. Kalaallit Nunaannit paaavimmut atortorissaarutininik tunisoqarsinnaangilaq, Kalaallit Nunaanni piginnaasaq tamakkununga pigineqanngimmat. Pilersuinissami Kalaallit Nunaata tunniussinnaasai assersuutigalugu taaneqarsinnaapput: Aalisagaq il.il., naatsorsuutigineqarpoq sumiiffimmit tunisassianit tamanna pilersuutigineqarsinnaasoq. Pigisat Kalaallit Nunaannit pilersuutigineqarsinnaangitsut avataaniit tikisinneqartassapput. Soorlu umiarsuit assartuisussat pilersuisussallu allaminngaanneersut.

16. Oliamik Kalaallit Nunaannut eqqussuingaatsiartoqassaaq atuisoqassallunilu. Kiap CO2-mik aniatitsineq akilissavaa? Oqallinnermi iluaqutissat kisiisa pinnagit aamma aningaasartuutit akiligassallu eqqarsaatigissavagut.

Akissut AIP:

Kyotomi isumaqatigiissutip atuuffissaata sivitsorneqarnissaanik naatsorsuutigineqartutut pisussap (Kyotomi isumaqatigiissutip atuuffissaata piffissap tullia 2013-2018/2020), EU-mut isumaqatigiissutigineqartussatut naatsorsuutigineqartoq aammalu nunat allat ikittut 2012-ip naalernerani COP 18-imi kissaatigisaattut, Kalaallit Nunaata peqataanninnissaq Danmarkimut kissaatigisimavaa. Sunniutaasussat tassaassaaq aniatitsinermut akiliissanngitsugut aammalu soorunami nammineerluta nunap iluani aniatitsinermik killiliissutaasimasinnaasut aalajangersinnaassagivut. Kunngearfiup Danmarkip UNFCCC-imi aallartitaasa, nunamik ilaatitsinninnissamik piumasqaateqarnikkut Kyotomi isumaqatigiissutip atuuffissaata sivitsorneqarnerani Kalaallit Nunaata peqataatinneqanninnissaa sulissutiginiarpaat, soorlu tamanna Kyotomi isumaqatigiissutip atuuffissaani siullermi Savalimmiunut tunngatillugu pisimasoq.

Kalaallit Nunaata kingusinnerusukkut nunarsuarmi nunat, Kalaallit Nunaat ilanngullugu, CO2-mik aniatitassanut tunngatillugu maleruagassat ataatsimoorussat pillugit pisussaaffiliisumik isumaqatigiissuteqassappata, inatsimmik suliffissuit CO2-imik aniatitassanut aningaasartuutininik matussusiinissaannik pisussaaffiliisumik akuersinissaa akornutissaqartussaannngilaq.

17. Piiaanerup putorujussuaq pilersittussaavaa, tamannalu kinguaatsinnut ingerlateqqitassaraarput – isummerfigineqarpa tamanna? Apeqput taanna ulloq 24 september akineqassaaq.

18. Umiarsuit nassataqartassapput. Imermik mingutsitamik pilersitsisassapput – aalisarnermut sunniuteqassaaq. Ajoqutissartai oqaluuserineqannngillat uffa immaqa akiliineruinnassalluta. Apeqput taanna ulloq 24 september akineqassaaq.

19. Apeqput arlaleriarluni apeqputigineqarsimasoq akineqarsimannngitsorlu. Saviminissamut assartuinissamut periusissiarineqartoq – pipeline – allamik periarfissaqannngila? Narvik-imi – Kiruna-milu ukiuni 100-uni periuserineqarsimasoq periarfissaq qimerloorneqarsimava, periuseq sarfatigut nukimmik aamma annertoorujussuarmik pilersitsiviusinnaasooq assersuutigalugu qimuttuitsunut ilanngullugu.

Akissut London Mining:

Ingerlatsisinnaassusermut akilersinnaassusermullu misissuinerit nalinginnaasumik ingerlanneqarneranni periusaasarpoq periarfissat ammasut misissorneqartarneri, ilusissatut najoqqutassiap pitsaanerpaaffissaanut inissinnissaa pimallugu. Nunngarummit piiakkanik assartuineq tamakku ilagilluinnarpaat. Sanaartornissami ingerlatsisussavut misilittagaartuut pigisavut periarfissanik assigiinngitsunik toqqartuisimapput assartueriaasissatut periarfissaasinnaasunik saviminissamut imerpallassarneqarsimasumut, tamakkununnga ilaallutik assartuutit usisaassuit- qimuttuitsutigooortitsinerlu. Avatangiisinut sunniutissat, issittumi

ingerlatsinermi apeqqutit, aningaasaqarneq, ingerlatsinermi isumannaatsuuneq il.il. toqqammavigalugit inerniliisoqarpoq. Pipeline naleqqunnerpaatut toqqarneqarpoq, ingerlatsinermi pisariittutut, avatangiisinut sunniutai annikinnerpaallutik, isumannaallisaanikkullu qaffasinnermigut avatangiisinut illersuinermi ingerlatsinermilu.

20. Ulluni kingullerni qallunaat itilersutut ipput, aningaasat iluanaarutissat ilaatigut aamma pissarsiaqarfigerusullugit. Periarfissiisoqarsinnaangila naalagaaffeqatigiit iluanni sulisussarsiorsinnaanermik? Taamaasillutik aamma savalimmiormiut qallunaallu iluanaarutissanik pissapput.

Akissut AIP:

Aamma naalagaaffeqatigiinnerup iluani sulisussarsiniarnissaq periarfissaajuaannarpoq. Kisianni Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit naapertorlugu taamaallaat kalaallit sulisussat aamma ingerlatseqatigiiffiit kalaallinit pigineqartut salliutinneqartussaataapput.

21. Qularutissaangilaq kissaatigigipput aningaasarsiorneq ingerlanneqassasoq. Pingaaruteqarporli ersarinnerusumik paasinninnissarput. Siunnersuuteqarsinnaavisi qanoq isilluta inuiattut piareersimanagerulernissarput? Inuiattut akuersaarparput projekti taamatut annertutigisoq ingerlatissallugu. Inuiaqatigiinni kissaatigaarput, paasinninnerpulli annertunerusariaqarpoq piareersimanagerusariaqarpugullu.

Akissut AIP:

Tusarniaanerup ingerlaneranut tamarmiusumut aammalu VSB-mut nassuiaatip saqqummiunneqarneranut siunertaasunut ilaavoq, ilaatigut suliassap qanoq inuiaqatigiinnut innuttaasunullu sunniuteqarnissaa pillugu inuiaqatigiit piareersartinneqarnissaat aammalu pitsaasumik sunniutaasussat qanoq iliornikkut annertusarneqarsinnaanersut aamma pitsaangitsumik sunniutaasussat qanoq annikillisinneqarsinnaanersut siunnersuuteqarnissaq.

Eqimattani sulineq

Tamatuma kingorna eqimattani sulineq ingerlanneqarpoq, eqimattat saqqummiineranni apeqqutit oqaaseqaatillu makkua inernalugit. Suleqatigiit eqimattat arfineq marluupput.

Saqqummiussisunut apeqquteqaatit – erseqqissaassutit.

Eqimattat 1:

Qamani oqallikkatta assigiinngitsorpaaluupput, tamarmik taarusunnaraluarput kisianni naatsunnguamik oqaatigissagutsigu:

Namminersorlutik Oqartussat qanoq akissaqassappat sulisut amerlatsinnissaannut? Isertitassat aatsaat ukiut qassit qaangiuppata isaassappat?

Taavalu aamma avataaninngaanniit suliartortut taakkua maani ukiut arlallit maaniissappata qinersisitaasinnalissappat? Soorlu arlaat oqarpoq 1000-nngorpata qanoq ililluta taava qinersinermi ingerlanneqassava tassuuna, soorlu Kiniiserit qinersilerpata maani? Maani inatsiseqarpa immikkut tamakkununga? Piareersarneqarpat?

Taavalu aamma kommune, Kommuneqarfik Sermersooq sumiippa maani? Malunnanginnami arlaatigut kommunep peqataanersooq imaluunniit peqataava? Apeqqutit assigiinngitsorpaaluit maani pingaaruteqartigisut kommunep iluanut ingerlanneqaramik maani.

Taavalu aamma innuttaasunut qanoq aamma sunniuteqassava makkua nappaatipiluit allallu, angutit amerlasoorujussuit, paninnguagut qanoq issappat? Tamakkua saqqummerneqanngillat aamma.

Taavalu aamma CO₂-p qaffannissaa, 82% missaani oqaatigineqarpoq qaffattussaasoq, kiap akilissavaa? Nalunngilarput qinnuteqartut itigarpara kiap aamma akilissavaa?

Tamakkorpaaluupput sammisagut ilai immaq, amerlanermik. Soorlu aamma oqaatigivaa immikkut maani aatsaat misilinneqalerpoq kisianni aamma Ivittuuni misilittagaqarfigineqarnikuvoq, tamakku paasiniaaffigineqarnerput?

Taakkuugallarput.

Eqimattat 2:

Suliffeqarnermut aamma tunngasut sulisoqarnermullu eqimattatsinni sammivavut, ilaatigut saqqummiussinermit oqaatigineqarpoq siunertat pingaernerit ilagigaat Isukasiani pisuussutinik atuinermi suliffeqarfinnik pilersitsinissaq, tassani eqimattatsinniit apeqqut pingaaruteqartoq: kikkut pillugit suliffeqarfinnik pisuussutinillu atuisoqarnissaa? Taanna kissaatigivarput ersarissaaffigineqassasoq.

Ajungequtai pitsaaqutaalu kikkut pillugit pisuussutinik atuisoqarnissaa uagut takujuminaatsipparput, imatut paasillugu allamiut sulisartut taavalu aningaasarsiornikkut iluaqutissartai kisiisa aallaavigalugit pisuussutinik atuisoqarniarnera taanna ippigivarput.

Nunami allamiut sulisartut pillugit inatsisitigut aqqissuussisoqarniarnerani qanoq aqqissuussisoqarnissaanik Namminersorlutik Oqartussaniit takorluuisoqarnera paaserusupparput, taavalu immikkut ittumik inatsisiliortoqarnissaa taanna tusallatsiartuartaratsigu, qaqugu qanorlu inatsisip taassuma aqqissuunneqarnissaa paaserusutatta ilagivaat.

Taava apeqqut aamma pisuussutini atuinermi piffissaliunneqartoq ukiuni 15-ini atuereernerup kingorna taavami susoqassava? Ilaa imatut paasillugu pisuussutinik atuinermi uagut kisitta pisariaqartitagut ullumikkut aallaavigalugit ingerlanniarnearpa? Kinguaassagullu taakku qanoq isummerumaarnersut apeqqutaatinnagit apeqqut pingaarutilik uagut aalajangiiffigisussanngorparput.

Taava avataaneersut sulisartut killilersimaarneqarnissaat pillugu aamma uagut ullumikkut pissutsit aallaavigalugit kommunep nakkutilliusussaataanerata amigaateqareersup annertuumik avataaneersunik sulisunik tikittoqartalernissaanut kommunep Namminersorlutik Oqartussat taavalu naalagaaffiup akornani qanoq aqqissuussisoqarniarnersooq taanna paaserusupparput.

Taavalu ilaatigut eqimattamiit aamma Norgemi nunami allamiunik aatsitassarsiornerup tungaatigut uuliasiornerullu tungaatigut sulisoqarnikkut misilittakkat aamma annerusumik ullumimiit qissiminneqarnissaat ilaatigut ujartorpaat.

Taavalu siunertap inuiaqatigiinnut taama annertutigisumik sunniuteqartussaasup piffissaliunneqartoq annikippallaarnera aamma uparuaatigineqarpoq.

Taava eqikkaallutik eqimattaminngaanniik aamma oqariartuut unaavoq: Nunatsinni aatsitassanik pisuussutit eqqarsaatigalugit qanoruna tamanut pisuussutinik atuinermik pilersaaruteqartoqartoq? Imatut paasillugu tulleriarineq taavalu pisuussutit assigiinngitsut isumalluutigineqartut atorneqarnissaanut qinersisariaqalernissarput qaqugu pisussaava?

Eqimattat 2:

Siunertaq: suliffissanik ataavartunik pilersitsineq - kikkunnut?

- Iluaqutissartaasut kikkunnut tutsinneqarumaarnersut takujuminaappoq.
- Sulisussat nunanit allaneersut sammineqarput + aningaasaqarneq
- Nunanit allaneersut sulisussat pillugit inatsit – qanoq? Namminersorlutik Oqartussat qanoq inassuteqarniarpat? Inatsit immikkut ittoq? Qaqugu? Qanoq?
- Pisuussutitik atuneq allat aallaavigalugit – piffissaliunneqartoq : ukiut 15-it – taavami tamatuma kingorna?
- Nammineq aalajangiinissaq atuinissamik kajumilersitsiniarnermut naleqqiullugu
- suliffeqarneq – anginerusoq – nassueruteqarneq aningaasarsiatigut sulinermilu atugassarititaasut, takuuk Kineserinit atugassarititaasut?
- Avataaniit suliartortunut maleruagassiineq – ajornakusoorpoq Norgemiit misilittakkat pisariaqarput
- Sunniutaasussat eqqartoqqissaarnissaannut piffissakippallaarpoq
- Pisuussutitik atuinissamut Kalaallit Nunaat qanoq pingaarnersutitigut pilersaaruteqarpa? Pingaarnersuineq + toqqaaneq)

Apeqqut:

Ajunaarnersuaqalissagaluarpas qanoq iliortariaqassaagut? Arlaata taanna akisinnaanerpa?

Apeqqut:

Uanga aamma apeqqutissaqalaarlungaana, apeqqutit marluussapput.

1. Aningaasat ukiut 15-it ingerlanerani nunatta isertitassai, 28½ milliardit allasimasut, taakku missingersuummi inerniugamik, arlaatigut missingersuutitaa pisinnaanerippat? Soorlu immaqa excel regnearkitulluunniit. Taavalu takusinnaallutigu immaqa soorlu savimminip niuerutissap akia ukiut 15-it ingerlanerani qanoq naatsorsuutiginaat, akia appariartussua imaluunniit qaffakkiartussua? Taava excel regnearkinngorlugi atorsimasaat soorlu nammineq pinnguarisinnaallutigu akit assigiinngitsut ikkussuullutigit, allallu suugaluarnerput atorsimasaat 28½ milliardimik inerniliinerminni. Taanna pisinnaanerippat.

2. Eqqaallatsiarneqarpoq Maniitsup eqqaani Olivinisorfik matunikuusoq akit appasippallaalermata, taava missingersorsimaneraat Isukasiani piiaaneq, akit qanoq appartigippat, savimineq qanoq akeqalerpat, matusariaqalissanersoq? Soorlu uagut nunatsinninngaanniik akit malinnaaffiginiarutsigit, takusinnaagutsigu killissaa tikileraa taava namminerlu naatsorsuusiinnaassanerluta immaqa taava matungajalerpoq, aki taanna killigititaq imminut akilersinnaaneranut tunngasoq tikilerpa. Soorlu taamannak.

Eqimattat 3:

Uagut gruppetinni sammisorujussuarput inuiaqatigiinnut isertitassat ilumut nunaqavissunut

sunniutissai ilumut qulakkeerneqarsinnaanersut. Tassani pineqarpoq aamma soorlu taanna

projekti angisoorujussuaq suliarineqalerpat taava sullissisussat

isumaqatigiissusiorfigineqartussaapput taava taakkua isumaqatigiissusiorfigineqarnerisa

qulakkeernissaa isertitassat qanutut aqunneqassava? Ataqatigiissarneqassava, taanna

apeqqutigineqarpoq. Una qulakkeerniarlugu tassa, tamaani ikerinnarmi isertitassaraluit immaqa

qulakkiinngitsoorlugit pinissaq ajorineqarluni.

Qanoq taamatut isumaqatigiissusioraanni pituttorneqarsinnaanerit, isumaqatigiissusiaminngaanniit qimaannginnissaat qulakkeerniarlugu pituttorneqarsinnaanerit eqqartorparput taanna ilumut qulakkeerneqarsinnaanersoq. Tassa taakkua sullissisussat, sullissisut underleverandører taakkua, isumaqatigiissusiorfigineqarunik taava qanoq ilillugu pituttorneqarsinnaappat isumaqatigiissummiit qimaannginnissaat, London Mining qimaannginniassammat.

Erseqqissaassutigineqarpoq: Underleverandørinut isumaqatigiissusioraanni taava ataqatigiissarneqarnissaa pingaartorujussuussasoq, soorlu kikkut suna ikiutaassutigisinnaavaat? Sullissisutigisinnaavaat? Tamakkua aqunneqarnissaat apeqquserneqarpoq, ilumut pitsaasumik aqunneqarsinnaassanersut taama suliaq angitigisoq.

Taassuma saniatigut aamma eqqartorneqarpoq: Isaatitassaasinnaasut ullumi akit malillugit naatsorsuutigineqarnikuupput, taakku eqqaavatit katillugit qassi 30 milliardit, kisiannili illuatungaani ajutuussagaluarpat inuiaqatigiinnut sunniutissarisinnaasai ajortut aningaasanngorlugit naatsorsorneqarnikuunngillat, taakkua konsekvensberegning-inik taaneqartartut, ajortumik ingerlalissagaluarpat qanoq kinguneqarsinnaava? Akit qanoq appartigippata matuneqarsinnaanissaa ilimagineqarsinnaalissava?

Taava aamma amigaatigineqarpoq assersuussutigalugu nunani allani pissutsit, soorlu taamatut projektini angisoorujussuarni suliaqaraanni taava ingerlanerluleraangat, qanoq ingerlasimappat, sanilliussinerit amigaatigineqarput. Soorlu tutsuiginaattoqassappat suliaq ilaa inuiaqatigiinnut tamanut uppernartumik ingerlanneqassappat taava sanilliussinerit, soorlu assersuutigalugu sulinermit atugassarititaasut soorlu Sierra Leonetuut ilinnginnissaat qanoq ilillugu qulakkeerneqassava?

Taava aamma eqqartorneqartorujussuupput akileraarutinut tunngasut, soorlu anlægsfasemi, suliarineqarnerata nalaani kiniisererpassuit tikittussaapput suliaralugulu taakkua akileraartarnermut tunngasut qanoq aqqinneqarpat? Soorlu ilai oqarput immaqagoq ukioq affaq maaneeqqaarlutik aatsaat akileraartalissapput imaluunniit qanoq?

Taava aamma aarleqqutigineqartorujussuuvoq ilumut Kalaallit Nunanni piginnaasat naammattut piginerigut taamak angitigisumik kontraktimik suliaqarnissamut? Taavalu aamma ilumut Kalaallit Nunaat ikiorneqarsinnaanersoq soorlu oqaraanni ilaa multinationalelskabit taamatuut isumaqatigiissusiorfiginiarnerani taamak misilittagakitsigaluta pikkorissuseq ilumut piginerippat maani? Taava ikiorneqarsinnaanatalu taava sumi ikiorneqassagatta?

Taava ilaasa aamma annilaangagisorujussuuaat ajutumeereersimanissarpulluunniit, pikkorissuseq naammattoq pigineqanngimmat maani, tamakku tungaatigut.

Aarleqqutigineqarpoq aamma soorlu aningaasat isaalissagaluarpata, maani nunatsinni soorlu taamak suliani angisooruarni isaatitsileralarutta, naak aatsitassat pillugit aningaasaateqarfiliortoqarnikuugaluartoq taava aarleqqutigineqarpoq aningaasat ilarsui inuiaqatigiinn aniasuulerpata taava hollandsk sygemik pilersoqalersinnaanissaa nunatsinni, taanna qanoq aqunneqassava? Piareersimavugut taanna aqunnissaanut arlaatigut? Pissutsit maannakut systemerput apparaterput ima piareersimatigiva taanna aqussinnaassallugu allaat?

Uparuaat: workshopimut moderatoreqannginneq, aqunneqarnanilu erfallutik silaannarmi oqallinniarsarilluta, naammagineqanngitsorujussuuvoq.

Taava aamma itsarnisarsiornermut tunngassuteqartut aamma eqqaaneqarput, inuit siullitta najortarnikummassuk kangerluk taqqanna taavalu aamma qallunaatsiaanit, tamakkua nalunaarsorneqarsimappanngooq? Imaluunniit qanoq piareersimatigivugut taakkua akornngusernissaannut?

Eqimattat 4:

Illumut inuussutissarsiutinik nutaanik pisariaqartitsivugut nunatsinni siunissaq eqqarsaatigalugu, inuiaqatigiit ingerlanerat utoqqaat amerlatsikkiartorput, ilinniagallit aamma amigarput taamaasilluni inuussutissarsiutinik nutaanik pisariaqartitsivugut. Apeqqutaaginnarpoq akia, qanutut akeqassanersoq uagutsinnut.

Taavalu tassunga ilutigitillugu ataatsimiitsitsinernut uparuaanermut aamma ilanngullugu eqqaaneqarpoq uagut aamma nammineq tassani pisuussuteqarpugut, takoriarutsigu aggertuni qassit innuttaannat takkuppatt? Amerlanerpaamik maaniipput atorfillit, naalakkersuisoqarfimmi imaluunniit namminersortut, tassani aamma uagut imminut uparuartariaqarpugut annertunerusumik innuttatut peqataaneq ajoratta.

Taassumap saniatigut aamma eqqartorneqartut ilagivaat qaammaassaqarneq nunatsinni qanoq isillugu pigilissavarput? Uani suliami qiviaannarutsigu qallunaat nunaanninngaanniit oqaluttuarfigitippugut Kapisilinni qanoq isumaqarnerisut, Nuummi qanoq isumaqarnerisugut. Qaquguuna qaammaassaqarneq uagut pigilivissagipput? Qanoq isillugu taanna qulakkeersinnaavarput?

Eqqaaneqarpoq aalisakkani, taanna qallunaat nunaanniippoq, aalisartunik gruppeqateqarpugut nassuiaapput aamma tassunga ilutigitillugu qanoq annertutigisut aningaasat qallunaat nunanni kaaviiartinneqartarpat nunannitsinnut naleqqiullugu. Uanili, uagut nunatsinni aatsitassaqarnermut qaammaassaqarneq qanoq isillugu tigummissavarput? Ilutigalugu aamma tassunga eqqaaneqarpoq Århus Universiteti aatsitassaqarnermut isumaqatigiisummi nutaami qaammaassaqarfimmik katersuuffiulertussaasoq, eqqumiiginarpoq nunatsinniingimmat.

Taava aamma maluginiarneqarpoq aatsitassaqarnermunngooq inatsit siunertarivaa, nassuiarneqarpoq, suliffissaqartitsinerussasoq nunatsinni. Taanna unnuk manna nassuiaatigineqarpoq. Illuatungaanili naalakkersuisoqarfit taanna aamma inatsimmi siunnersuuteqarluni massakut milliardit sinnerlugu sulianik storskalanik taagugaannik pilersitsisoqartussanngorlugu nunani allamiunik akikitsunik sulisoqarsinnaanissaa. Taanna apeqquuserneqarpoq, sorleq eqqorpa? Suliffissaqartitsissuugut imaluunniit nunamiut allat akikitsumik suliarussappat?

Taava aamma maluginiarneqarpoq, naggataatigut, maluginiarneqarpoq kingullermik ataatsimiinnerminngaanniit apeqqutit arlallit tusaaneqartut aatsitassaqarnermut naalakkersuisoqarfiup sinniisuaninngaanniit akineqarnatik, akissutaat naammaginangitsoq.

Eqimattat 5:

Qinnuteqaat qaqugu akineqassava? Aap immaqaluunniit naamik. Pinngittoorani taakku akissutit naatsorsuutigisariaqarpagut.

Taavalu tusarniaariaaseq una eqqarsaatigissagutsigu, inuit ima amerlatigipput atorfillit taavalu immaqa innuttaasut ima amerlatigipput, naalakkersuisunut immaqaluunniit pisortaqarfimmut tinnersaatigerusunnarpoq immaqaluunniit kaammattuutigerusunnarlunilu apeqqutigerusunnarpoq innuttaasut taasinikkut periarfissinneqartariaqartut uanga isumaqarama aappimik naamimilluunniit isumaqarnerisut, tassani toqqissisimanarnerpaajussagami takusinnaagaanni amerlanerussuteqartut naameerusuttut taava nalunngittariaqaratsigu inuiaqatigiit piareersimangitsut imaluunniit naameerusuttut, imaannani naalakkersuisut kisimik akisussaaffik tigullugu massakut. Taanna paaserusunnaarami ersarittumik tusarniaanermi tulliani nassuiaateqarfigitikkusunnarpoq apeqquteqaatiga kaammattuutigalu taanna.

Eqimattani eqqartuinitsinni aamma tikiqqeqarpoq qangamut uterneq, kalaallit isiginnaartuinnangortinneqarlutik tuaviupiluttumik naameerneqarsinnaarpiangitsumik akuerineqapajaartutut pisortaninngaanniit iluseqareerluni taavalu aamma taakkua suliffeqarfissuit naamiigassaajunnaareerlutik tikiussimaneri, soorlu Kalaallit qoqersineqartut piffissaq annikittuarakasik atorlugu, naqisimaneqarluni isiginnaartussaannartut misiginartumik eqqartorneqarpoq aamma. Taavalu aamma paasisitsiniaanerni qaaqquisarnerit aamma taakkua sivikippallaarnerat aamma eqqartorneqarlutik.

Ernumassutigineqartut ilaat: Massakkut pisoq nunatta aquppaa imaluunniit aqunneqareerpugut? Naammeersinnaatitaasoqarnerlunni imaluunniit arlaatigut susoqarpa naameersinnaajunnaartitaareerluta? Innuttaasunit malunnarpoq aarlerineqartoq.

Taava aamma kulturi allarujussuupput, kiniiserit allarujussuarmik kultureqarput, nunarsuarmi sulisartut akornganni taaneqartarput ilaatigut "atornerlugaanerpaasartut", taavalu aamma nalunatigut atuakkiortoqartarluni aamma Kiniiserit apuukkaangamik nunamut imatut paassineqartarluni isikkoqartarlunilu taasuma nunap iluani nammineq aamma immikkut nunaqareersutuut isikkoqarlutik "stat i staten". Atuakkiortoqarlunilu maannakkut tamakkuninnga, nunarpullu taamaasilluni ikittooreerluta, Arfikami pisoqareerpoq taamannak, uagullu ikitsigaluta ernumasussaavugut. Aamma eqqartortariaqarpagut aamma tusartariaqarpagut tamakku nunat allat qanoq susoqarnikuua? Qanoq sunniuteqarnikuuppat inupparujussuit taamannak tikiussoraangamik? Inuiaqatigiinnut qanoq sunniuteqartarpa? Annertunerujussuarmik eqqartortariaqarparput.

Eqimattat 6:

Nunatsinni naatsorsueqqissaartarfiup saqqummiuttagai upperissavavut? Imaluunniit naamik? Saqqummiussisoqarpoq suliffissaaleqisut amerliartorput, utoqqaat amerliartorput, meeqqat amerliartorput allarpassuillu Landskasset akiligassai. Piniarneq aalisarnerlu Landskasset amigarilerpai kisiisa tunngavigissallugit taamaattumik piffissanngorpoq piaartumik, uteqqillara piaartumik, nunatsinni piitsut amerliartussanngippata piaartumik pisoqartariaqalerpoq. Uanga nammineerlunga nassuerutigisarpa suliffeqarfissuup London Miningip pilersaarutaa tapersensorakku, pissutigalugu inuuniarneq ullumikkut ima oqimaatsigaat allaat inigisaminnut akissaaleqisut, immaqa ingasattajaarluarpoq, inigisaminnut akissaaleqillutik erloqissuteqartut amerliartorput. Pissusiviusut taamaapput.

Nunatsinni aningaassaqaarnikkut inissisimaneq ajorsiarthonera isiginngitsuusaaginnarsinnaanngilarput taamaammat nutaanik eqqarsartariaqarpugut

Kommuneqarfik Sermersooq:

Maaniippugut

Aaqqissuussinermut imatut ilaanngilagut, kisiannili maniiippugut, soorlu kingullermik taamaattugut aammalu tulianik tamaaniissamaarpugut, pissutigalugu soorunami eqqorpoq manna kommunitisinni akisussaaffeqarfitsinni sulerinitinnut tamarluinnangajannut annertoorujussuarmik sunniuteqarsinnaammat: atuarfiit, aqqusernit, umiarsualivik suut tamaasa. Taamaattumik suliassaqaarfimmi tassani susoqarnerseq malinnaalluinaqqissaarniarsarivugut. Aammalu tamatuma saniatigut eqqumaffigisariaqarparput kommunalbestyrelsi ukioq kingulliup naanerani aatsitassarsionermut periusissamik immikkut ittumik akuersissuteqarsimammat, taannalu nittartakkatsinni takuneqarsinnaavoq, tassani eqqartorneqarpoq aatsitassarsionerup

ineriartorneranut pingaernerusutigut qanoq isumaqartoqarnerseq. Tassani soorunalimi periarfissat suut aammalu suut aarlerinaataasutut isigineqarnerseq tikkuarneqarput. Pilerisaarilaarluta: oktobarip aallartinnerani inuussutissarsiornermut siunnersuisoqatigiit kommuni suleqatigalugu immikkut ataatsimeersuartitsinermik aaqqissuussiniarpoq, tassani sammineqassapput assersuutigalugu: aatsitassarsiornermut suliassaqaqfimmi pilersuisuusussanut piomasaaqatit qanoq naaperiarneqassanersut. Soorlu ukioq kingulleq Katuami aatsitassarsiornermut suliassaqaqfik tamaat pillugu ataatsimeersuarnermik annertuumik aaqqissuuseqataasimasugut. Tassalu ilumoorpoq manna kommunimut sullissivittut taamatullu suliffeqarfittut annertooujussuarmik pingaaruteqalertussaavoq.

ILANNGUSSAQ (EQIMATTAQ 7) – mail-imit assilisaq.

Apeqqutit marlungorlugit immikkoortinneqarput: Pingasut siulliit sulisussat nunanit allaneersut Nuummukarsinnaassanngitsut, kisiannili illoqarfimmit aammalu Kalaallit Nunaanni innuttaasut sinnerinit avingarusimatinneqaaqqissaassasut. Eqqumiiginarpoq sulisartut nunanit allaneersut ilinniarluarsimasut pikkorissullu aammalu uagutsinnut allanut inuit soqutiginaateqartut 3000-it missaanniittut eqqannguatsinniissammata, uagullu naapeqqusaassanatu? Tamanna aamma inussiarnisaarnerunngilluinnarpoq. Piumasaqaataasoq tunngaviusoq taanna kiap aalajangersaramiuk?

1. Aalajangiisoqarpoq inuit Isuani aatsitassarsiorfimmeersut Nuummukarsinnaassanngitsut, kisiannili illoqarfimmit aammalu Kalaallit Nunaanni innuttaasut sinnerinit avingarusimatinneqaaqqissaassasut. Eqqumiiginarpoq sulisartut nunanit allaneersut ilinniarluarsimasut pikkorissullu aammalu uagutsinnut allanut inuit soqutiginaateqartut 3000-it missaanniittut eqqannguatsinniissammata, uagullu naapeqqusaassanatu? Tamanna aamma inussiarnisaarnerunngilluinnarpoq. Piumasaqaataasoq tunngaviusoq taanna kiap aalajangersaramiuk?
2. Aamma eqqumiippoq taamaakkaluortoq ataasiinnarluunniit Nuummukarnissaminik periarfissasissagaluaruni, tassani unneqqusaassanngilarluunniit. Tamanna kiap aalajangersaramiuk?
3. Naapeqatigiinnissamut periarfissaqaqarnerunissaq aatsitassarsiorfimmik ingerlatsineq pillugu ilisimasanik misilittakkanillu Kalaallit Nunaanni innuttaasunut avitseqatigiinnissamut tunngatillugu iluaqutaassannginnami? Eqqumiiginarpoq?
4. London Miningip aatsitassarsiorfimmuk toqqaannartumik atatillugu suliffeqarfimmut nunaqavissunut niueqateqarnerata malitsigisaanik inuussutissarsiornermut sinnerinut sunniutaasussatut naatsorsuutigineqartut naatsorsorneqarsimappat. Eqqumiiginarpoq?
5. Aatsitassarsiorfinni ukiuni 15-ine ingerlanneqartuni aammalu ISUA-ni suliassatut annertussuseqartuni sanilliunneqarsinnaasuni akileraarutitigit isertitanut tunngatillugu nunanit allanit qanoq misilittagaqartoqarpa? (tassa imaappoq: Akileraarutitigit isertitassatut naatsorsuutigineqartut kingusinnerusukkullu inerniviusut akornanni qanoq assigiinngissuteqarpat?) Eqqumiiginarpoq?
6. Paasivarput London Mining sanaartornermut aningaasartuutit aammalu aatsitassarsiorfiup matunissaanut aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartut nalikillilerneqareerpata akileraarutinik akiliisalertussaasoq. Tamanna ukiut qassit sivissuseqassasoq naatsorsuutigineqarpa, suliffeqarfiup akileraarutinik akiliisalnissaata tungaanu? Naggataatigit: Isumaqaqarput tusarniaanermut piffissaliussaq (sapatit akunneri 9) sivikippallaartoq, aammalu eqimatta sulinerannut

piffissaliussaq (minutsit 20-it) sivikippallaartoq.

Apeqqu:

Naammassippata iluarsaassinermut ileqqaarisoqarnerluni?

Apeqqu:

Oqallisigisassatsinnut isummernissamut tunngavissiaasumi sunniutaasussanik naatsorsuinerlut ilaatinneqanngitsaq, kisiannili immaqa ilaasariaqaraluartoq:

Uanga annikitsumik suliffeqarfiuteqarpunga, tassani sapinngisara malillugu Kalaallit Nunaanni aatsitassat ilaannik ujaqqanik pinnersaasiassanik, Kalaallit Nunaata kuultianik paaaniarsaralunga, pilerisaarutigalugit aammalu avammut nittarsaallugit taamaalillunga Kalaallit Nunaata avammut nittarsaaneqarneranut peqataallunga. Suliassaqarfimma iluani, maannakkorpiaq ikittuinnaalluta suliaqarfigisatsinni, kisiannili uanga isumaga malillugu periarfissarpassuaqartumi, tassani misigisarparput ingerlatseqatigiiffiit angisoorsuit amerlingaluttuinnartut suliassaqarfiit ilaannik suliaqalertartut aammalu pisoqartarpoq aarlerissuteqalertarluta. Pisut taakkua amerlanersaanni ajornartorsiuativiusunik pilertoqartanngilaq, assersuutigalugu Narsami Kalaallit Nunata kujataani taasinnaavara tugtupit-eqartoq, tassani Remball oqarsimalluni, kisianni ajunngilaq aggerniaritsi aallerlusilu. Aammalu oqaatigisinnaavara taamatoqqinnaaq kryolit-imut suli peqarfeqalaartumut pisoqarsimavoq. Nunaminerals aamma suliassaqarfimmini suliaqartoqarnissaa aammalu annikitsumik suliaqarluni grønlandit-imik paaasoqarsinnaasoq ammaffigisimavaa.

Uangalu aalajangersimalluinnartumik allakkatigut ullut 14-it matuma siorna London Mining-imut apeqquteqarsimavunga, maannakkullu ullut pingasut matuma siorna akissutisisimallunga, saaffiginnissutinni pivara uanga (kisiimiillunga ingerlatseqatigiiffiutinga) nunap assingani sumiiffimmi aalajangersimalluinnartumi grønlandit-imik paaanissamik akuerineqarsinnaassanersunga. Akissutigineqarpoq uanga, kikkut tamarmik misissugassamik tigusillutik katersisinnaasut, tassalu ujarak ataaseq imaluunniit. Kisiannili imaappoq taakkua nunami ungasissorujussuarmiillutik, qulimiguulik akilissagaanni tonsit marlussuit nassarneqartariaqarlutik. Nammineq uanga isumaqarpunga taanna tassaasoq naatitaaq appasissorujussuarmi nivingasoq, tassani London Mining nunaqavissut ileqquinut tunngatillugu ammasumik pissuseqarsinnaagaluarluni. Neriuppungalu matu matoqqassanngitsaq, tassani oqaaseq kingullermik aninneqanngilaq. Uanga saaffiginneqqillunga misilinniarpara aalajangernertik nalilisoqqeqqullugu.

Tassalu taanna ataaseq, alla tassaavoq aammalu naatsuaaralluni, aqqusineq sananeqartussaq kikkut tamarmik aqqutigisinnaasarineraat imaluunniit aqqusiniussanersaq nammineq atugassaq?

Apeqqu:

Ilisimavarput London Mining-imit erseqqissarneqarsimasooq sanaartornermut immikkoortumi, sulisussat avataaniit tikisinneqartussat kalaallinit sulisussanik appasinnerungaatsiartumik akilerneqasasut. Misissorneqarsimanngitsut ilaat ataaseq naliliisinnaanerput malillugu, imaluunniit inuiaqatigiinni piujuaartussamik iluaqutaasumik sunniutaasussanik nalilersuineq pillugu nalunaarusiami nalilerneqarsimasooq tassaavoq suliffeqarnerup sinneranut tamanna qanoq sunniuteqarsinnaanersooq, sulisussanik aningaasarsiaqartunik Kalaallit Nunaanni annertussutsinit annikinnerungaatsiartumik akissarsiaqartunik peqarnerani siammarnikkut qanoq sunniuteqarsinnaanersooq?

Tassalu taanna ataaseq, allalu tassaavoq uanga nammineerlunga eqimattami qaqitara tamakkiisumik tapersorsorneqarnerseq nalusara, kisiannili apeqqutitsinnut akissutisarneput nangeqattaartunngortarmat, arlaatigut ajunngilluinarpoq malitseqartinneqartarami. Kisiannili aamma tassani takutinneqartarpoq akissut kingullerminngaaneersaq oqallisiginissaanut periarfissaaruttarpoq. Aammalu maannakkut imaappoq apeqqutit saqqummiunneqartut tarmamik tulliani nangeqqinneqartarlutik, aammalu ajunngilluinnarpoq taakkua malitseqartinneqartarnerat, kisiannili ingerlariaqqinnissaq pinngitsoortarpoq oqallinnermi ilaatinneqanngitsoortarluni, tassalu apqqutaaleroq tamanna qanoq ililluta pitsaanerulersissinnaavarput?

Erseqqissaassutit/isummat/apeqqutit:

Tusarniaanermut piffissaliussaq sivikippallaarpoq.

Eqimattani sulinermi piffissaq sivisunerusinnaagaluarpoq.

Naatsorsuutigineqartoq takuarput, aammalu missiliuineruvoq piukkunnaateqarluartoq, akileraarutitigut isertitassatut ukiuni 15-ini naatsorsuutigineqartut 28,5 milliardiupput, oqariarta 10 milliardinik ikinnerusinnaasut amerlanerusinnaallutillu, taamaappat inuiaqatigiinnut kalaallinut ukiumut suli 2 millioner danske koruunit missaanniipput, sanilliukkaannilu ataatsimoortumik tapiisutit 3 milliardiupput. Maannakkut maleruagassat imaapput akileraarutitigut isertitat 2 milliardiuppata, taava ataatsimoortumik tapiisutit taamaallaat 1 milliardiusapput. Tassalu aatsitassarsiorfik suliaqarfiusussat una imaassappat imaassappallu ukiumut 1 milliard koruuninik inuiaqatigiinnut kalaallinut immikkut isertitaqarfiussasooq, tamanna naalagaaffimmi tunisat nalingisa 10 milliardit missaanniittut 10%-eraat aammalu ukiumut 1 milliard koruunit inunnut 50.000-inut agguaraanni, maannakkut tassa 60.000-ingajaat, tamanna Kalaallit Nunaanni inummut ataatsimut ukiumut 20.000 koruuniuvoq. Aammalu isumaqarpunga suliaassaq tapersorsorlugu tapersorsornagulu isumaliutigigaanni, taamaattoq kisitsit taanna ilanngutissallugu pingaaruteqarpoq.

Apeqqut:

Saqqummiisumut apeqqutissaqarpunga: eqimattakkaani aamma eqqaagatsigu akileraarutinut naatsorsuutit takusagut piginneqatigiiffiup akileraarutaa 28 milliardit missaanniittut taava sulisut akileraarutaat 2-3 milliardit missaanniittut, taakkua kisitsisit aallaviuppat nunatsinni isumaqatigiissutit naapertorlugit isertitaqarnermut sulisunut? Imaluunniit una nutaaq allamiunut akikitsumik sulisoqarnermut naatsorsuutaappat taakkua sulisut akileraarutissaat?

Kisitsit taanna akileraarutini A-ni saqqummiunneqartoq, tassalu sulisunik akileraarusiineq, kisitsisit taakkua saqqummiussasi 2,8 milliardiugunarput imaluunniit qassiunerput, kalaallit isumaqatigiissutaat aallaavigalugit naatsorsugaappat imaluunniit tusakkavut nutaat, tassalu nunanit allaneersunik akikitsumik sulisoqarnissaq aallaavigalugu naatsorsugaappat? Tamanna akiuminartorujussuussagunarpoq?

Apeqqut:

Inuiaqatigiinnut sunniutissai: taamatut nutaamik pisoqaraangat aningaasarpasuit aamma eqqartorneqarput inuit pissarsiarisinnaasaat, inuusuttat ullumi ilinniartut, ilinniaqqusisorujussuuvugut kisiannilu naammannatik, napparsimaveqarfinni suni tamani, maani nunatsinni amigaateqarpugut ilinniarluarsimasunik kalaallinik. Taava maannakkut soorlu projekti una ingerlanneqassappat Kajip eqqaanikuua elektrikerit tamarmik illoqarfimmiittut naammangillalluunniit. Ilaa una sunniutissaa nunamut, sulisut taakunga suliarorpata taava

nunap sinnera qanoq sunnerneqassanersoq. Taavalu inuusuttut ilinniarnerminni, toqqaanerminni immaqaluunniit ilinniassanerlutik sulissanerlutilluunniit toqqaalerunik qanormitaava aamma taakkua sunniuteqassappat?

Apeqqut:

Pitsaanerungila taamannak isiginnaartuinnangussanngikkutta nammineq inuiaqatigiit uagut aningaasanik avataani ujaaseriarluta nammineq aqutseqataalluta uagut nammineq ingerlariaaserput malillugu ingerlatsigutta pitsaannginnerunersoq avataaninngaanniit isiginnaartuinnaalluta taavalu avataaniit aqunneqartumik annissuisoqartoq pisuussutitsinnik.

Akissut peqataasut ilaannit:

Imatut eqqartuiniangikkaluarlunga oqallinnermik kisiat una apeqqut akineqareernikooriarmanuna eqqaalaaginnarniariga: ukioq allakkama AG-kkut taava akineqarama naalakkersuisuniit, namminerooq kalaallit aningaasaliisussanik ujarlernissaat takorlooruminaattoq, periarfissatut isigineqarani. Akineqareernikooriarmanuna eqqaaginnarniarlugu.

Apeqqut:

Grontmij-imit saqqummiussat neriullaarnartorpassuit, ilaatigut napparsimavimmi nakorsiartarfiliortoqassasoq aamma ilinniarfimmik aammalu sanaartornermut immikkoortuani 10%-it nunaqavissut suliffissaqartinneqarsinnaassasut aammalu ingerlatsinermut immikkoortuani 20-55%-it, tamanna London Mining-ip aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni isumaqatigiissusiornermi ilaatinniarneqarpa, taamaalilluni aalajangiusimatinniarneqarsinnaalluni, taamaalilluni qularnaveeqquteqarluni?